

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, 14 marca 2025 r.
DUS-II.070.12.2025.MDe

Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na wystąpienie znak VII.7060.1.2024.JRO, w sprawie emerytur osób z roczników innych niż 1953, w kontekście rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 czerwca 2024 r., sygn. akt SK 140/20, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

W ocenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej sprawa dotycząca emerytów z roczników 1954-1959 w przypadku kobiet oraz z roczników 1949-1952 i 1954 w przypadku mężczyzn (emerytury osób z rocznika 1953 były przedmiotem rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r., sygn. akt P 20/16), pobierających emerytury wcześniejsze na podstawie wniosku złożonego przed 6 czerwca 2012 r., jest doniosła. Kwestia wymaga rozwiązania uwzględniającego zarówno racje przemawiające za przyjęciem art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą emerytalną”, jak i okoliczności związane ze sposobem wprowadzenia tego przepisu (w tym w szczególności ograniczenia możliwości dostosowania się do jego skutków przez emerytów, którzy pobierali już emerytury wcześniejsze w chwili jego ogłoszenia).

Należy podkreślić, że grupę tę zaskoczyło wprowadzenie ww. przepisu, a w chwili ustalania prawa do emerytury wcześniejszej nie mogła przewidzieć skutków jej pobierania dla wysokości emerytury w wieku powszechnym, wynikających z wejścia w życie art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej. Taki stan rzeczy, jako mogący wpływać na osłabienie zaufania obywatela do państwa i stanowionego prawa, jest niepożądany. Z drugiej strony, wprowadzenie art. 25 ust. 1b było prawnie zasadne. Przepis został bowiem uchwalony ze względu na dostrzeżony w orzecznictwie Sądu Najwyższego – w odniesieniu do osób przechodzących na emeryturę wcześniejszą, a następnie ustalających sobie prawo do emerytury w wieku powszechnym – mechanizm tzw. sztucznej kapitalizacji wartości emerytury powszechnej. Za jego sprawą osoby pobierające emeryturę wcześniejszą – mimo nieodprowadzania

składek – stawały się beneficjentami opóźnienia daty przejścia na emeryturę w nowym systemie. Oznacza to, że im dłużej pobierały emeryturę wcześniejszą, tym wyższa była ich emerytura z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Wysokość emerytury z nowego systemu rosła bowiem z uwagi na parametr zewidencjonowanych i waloryzowanych składek, niepomniejszonych o wypłacone emerytury wcześniejsze, oraz zmniejszanie się parametru statystycznej długości dalszego trwania życia.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzono – w porozumieniu z Ministrem Finansów oraz Zakładem Ubezpieczeń Społecznych – prace i analizy o charakterze prawnym, ekonomicznym i organizacyjnym, zmierzające do określenia optymalnego sposobu rozwiązania zarysowanego wyżej problemu. W ich następstwie, 3 marca 2025 r. wykaz prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów uzupełniono o projekt ustawy o ustalaniu wysokości emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla osób, które do 6 czerwca 2012 r. przeszły na emerytury na zasadach obowiązujących osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 r. (numer w wykazie UD204).

Celem projektowanego aktu jest uregulowanie kwestii dotyczącej stosowania art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej w stosunku do osób ze wskazanych powyżej roczników w sposób pozwalający na utrzymanie zaufania obywatela do państwa, zgodny z zasadą sprawiedliwości społecznej i uwzględniający stan finansów publicznych. Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów powinno nastąpić w III kwartale 2025 roku.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministry Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/